

FoodSafety
Cluster
Ukraine

КЛАСТЕР
доброчесних виробників
аграрної та харчової продукції

Місія

Місією кластеру добросесних виробників аграрної та харчової продукції Food-Safety-Cluster-Ukraine (FSCU) є забезпечення їх ефективної конкуренції як на внутрішньому, так і на міжнародних ринках за рахунок дотримання безпечності та якості харчової продукції та сталого зростання.

Візія

Кластер добросесних виробників аграрної та харчової продукції Food-Safety-Cluster-Ukraine (FSCU) – це добровільне об'єднання фізичних та юридичних осіб, навчальних і науково-дослідних закладів та неурядових організацій, діяльність яких спрямована на гарантування безпечності та якості аграрної та харчової продукції за рахунок належного дотримання вимог вітчизняного та міжнародного законодавства, відповідності вимогам галузевих нормативних документів та міжнародним стандартами, здійснення незалежної сертифікації, яка гарантує споживачу належний рівень безпечності та якості харчових продуктів.

Кластер FSCU є екосистемою для підтримки та розвитку добросесних виробників аграрної та харчової продукції, яка надає додаткові переваги своїм учасникам за рахунок синергії від їх взаємодії в рамках кластеру та позитивного спільного іміджу в очах споживача.

Діяльність кластеру FSCU будується у відповідності до трендів диджиталізації та інноваційного розвитку і здійснюється відповідно до цінностей і програм Зеленого курсу ЄС.

Кластерна спільнота

Кластер FSCU об'єднує наступні категорії учасників:

- українських виробників аграрної та харчової продукції, які опікуються питаннями безпечності і якості
- вітчизняні та міжнародні організації сертифікації та їхні представництва в Україні
- вищі навчальні і науково-дослідницькі заклади
- ліцензовані та/або сертифіковані фахівці (тренери, консультанти, аудитори)
- торгово-промислові палати, галузеві асоціації та профільні громадські організації

- українські та міжнародні фінансові інституції
- українські та міжнародні організації оптової та роздрібною торгівлі

До участі в кластері можуть долучатися представники профільних підрозділів центральних органів влади та органів місцевого самоврядування.

Учасниками кластеру можуть бути окремі підприємства аграрного сектору та харчової промисловості, об'єднання підприємств малого та середнього бізнесу та/або фізичних осіб – підприємців, у тому числі кооперативні.

До участі у кластері запрошується всі провідні міжнародні організації сертифікації аграрної та харчової продукції, їхні офіційні представництва та представники в Україні.

Профільні вищі навчальні та науково-дослідні заклади в рамках кластеру опікуються питаннями запровадження останніх досягнень науки, у тому числі отриманих в результаті участі в міжнародних дослідницьких проектах, на рівень галузевих нормативних документів, зокрема шляхом організації та діяльності науково-технічних рад та технічних комітетів.

Профільні фахівці у кластері можуть працювати, надаючи освітянські, консультаційні та аудиторські послуги на основі ліцензій, отриманих від організацій сертифікації, або на основі сертифікатів, виданих за результатами проходження відповідних тренінгів.

Для торгово-промислових палат, галузевих асоціацій та інших неурядових організацій у кластері відведена роль комунікаційно-інформаційних майданчиків, через які поширюється інформація про можливості щодо сертифікації, товари та їхніх виробників, на базі цих структур проводяться освітні заходи.

Українські та міжнародні фінансові інституції забезпечують інвестування аграрних та харчових підприємств, які перебудовують та розвивають свої технологічні процеси відповідно до вимог щодо безпечності та якості аграрної та харчової продукції. Одним з напрямків діяльності кластера також є гарантування безпечності інвестицій на основі сертифікації суб'єктів господарювання щодо їх фінансової доброчесності та спроможності виконувати зобов'язання.

До участі у кластері також запрошуються оператори оптової та роздрібною торгівлі, які опікуються питаннями запровадження належних практик у своїй діяльності і отримання відповідних сертифікатів та орієнтовані на гарантування прав споживача.

Кожна категорія учасників кластеру має відповідати вимогам, які висуваються до участі у кластері.

Формат діяльності

Кластер FSCU діє на основі меморандуму про визнання місії, візії, цінностей та кодексу етики між його учасниками і відкритий для приєднання членів, які відповідають вимогам, які висуваються до участі у кластері. Порушення таких вимог та положень меморандуму веде до виключення учасника з кластеру.

Діяльність кластеру FSCU здійснюється переважно в дистанційному режимі. Потреби у оф-лайн комунікації, фізичній взаємодії учасників кластеру FSCU забезпечують торгово-промислові палати, галузеві асоціації та профільні громадські організації.

Загальну координацію діяльністю кластеру, розробку та підтримку інструментарію дистанційної взаємодії, ведення баз даних та реєстрів здійснює спеціально створена організація – штаб-квартира кластеру. На першому етапі ці функції можуть бути делеговані вже діючій організації.

Учасники кластеру взаємодіють на основі типових договорів.

Внутрішні процедури та правила

Кластер FSCU діє на основі засадничих документів (концепція, кодекс етики, меморандум про приєднання), формалізованих внутрішніх процедур та правил (вимоги до різних категорій учасників кластеру, система прийняття рішень, процедури збору та поширення інформації про діяльність кластеру, сертифікація щодо інвестиційної надійності та фінансової доброчесності учасника кластеру тощо).

Розробка, обговорення та запровадження правил здійснюється штаб-квартира кластеру за ініціативою учасників кластеру у разі виникнення відповідної потреби.

Рівні сертифікації та/маркування

Кластер FSCU визначає наступні рівні сертифікації та відповідного маркування для суб'єктів господарювання – учасників кластеру:

- FSCU:<Міжнародна система сертифікації> – суб'єкт господарювання, отримав сертифікацію міжнародної системи сертифікації в рамках кластеру FSCU

Цей рівень сертифікації надає гарантії кінцевому споживачу аграрної та харчової продукції щодо безпечності та якості продукції на вітчизняному та міжнародних ринках в обсягах, які перевищують офіційно затверджені мінімальні вимоги.

- FSCU:UA – суб'єкт господарювання пройшов тренінг з підготовки до державних перевірок, виконав вимоги, які українське законодавство висуває до його діяльності та отримав відповідний сертифікат від належним чином акредитованого аудитора

Цей рівень сертифікації зумовлений наявністю високого рівня корупції у сфері державних перевірок в Україні та підтвердження дотримання вимог чинного законодавства України при експорті аграрної та харчової продукції (у тому числі за рахунок загальної нерозвиненості нормативної бази щодо гарантування безпечності та якості при експорті). Цей рівень сертифікації надає гарантії споживачу аграрної та харчової продукції щодо безпечності та якості продукції на вітчизняному та міжнародних ринках в обсягах, які вимагає чинне законодавство України.

- FSCU:EU – суб'єкт господарювання пройшов тренінг з підготовки до роботи на ринках ЄС, виконав вимоги, які висуваються профільним законодавством ЄС, та отримав відповідний сертифікат від належним чином акредитованого аудитора

Цей рівень сертифікації зумовлений певною невідповідністю (недостатнім ступенем гармонізації) законодавства України та ЄС та нездатністю вітчизняної системи державного контролю забезпечити гарантування безпечності та якості продукції, яка експортується. Цей рівень сертифікації надає гарантії споживачу аграрної та харчової продукції щодо безпечності та якості продукції на вітчизняному та міжнародних ринках в обсягах, які вимагає законодавство ЄС.

Гарантування дотримання мінімальних вимог ЄС щодо харчових продуктів надає переваги українському виробнику також і на інших ринках світу.

Завдання першого етапу

З огляду на значний обсяг фальсифікації міжнародних сертифікатів та інших документів, які мають підтверджувати належний рівень безпечності та якості харчових продуктів, на першому етапі варто зосередитися на залученні до кластеру двох категорій учасників:

міжнародні організації сертифікації (їхні представництва в Україні) та суб'єктів господарювання, які вже сертифіковані міжнародними організаціями.

За рахунок участі у кластері міжнародні організації сертифікації зможуть наростити число клієнтів в Україні, сертифіковані виробники – отримати додаткові гарантії надійності в очах вітчизняних та міжнародних споживачів, покращити спільний імідж української аграрної та харчової продукції на міжнародних ринках.

На першому етапі також потрібно забезпечити спроможність штаб-квартира кластеру опрацювати базовий пакет внутрішніх документів кластеру FSCU, поширити інформацію про переваги участі у кластері FSCU для різних категорій його учасників, залучити вже сертифікованих виробників, розширювати коло учасників кластеру, розробити IT інструмент підтримки кластеру, налагодити внутрішню взаємодію між учасниками кластеру.

Завдання першого етапу можуть бути виконані лише за наявності фінансової інституції, яка зацікавлена у формуванні та розвитку спільноти добросовісних виробників харчових продуктів.

Наступні етапи

Надалі потрібно сформувати коло комунікаційних майданчиків для підтримки діяльності кластеру (торгово-промислові палати, галузеві асоціації та профільні громадські організації), фахівців (ліцензовані або сертифіковані тренери, консультанти, аудитори) та фінансових інституцій, які отримують гарантії добросовісності учасників кластеру як позичальників.

На наступних етапах до діяльності кластеру долучаються вищі навчальні заклади, науково-дослідні інститути та торгові посередники, які працюють з продукцією учасників кластеру.

Організаційна структура

Загальне управління діяльністю кластером FSCU здійснює Рада кластеру, яка формується відповідно до визначеної процедури. Технічний та адміністративний супровід діяльності кластеру здійснює Секретаріат кластеру, який підтримує тісні контакти з вітчизняними, європейськими та міжнародними підприємствами, установами та організаціями з усіх питань, що стосуються діяльності кластеру.

Рада та Секретаріат кластеру здійснюють свою діяльність у складі штаб-квартири кластеру FSCU.

Рада кластеру FSCU у своїй діяльності керується політикою, стратегією і планами діяльності, обговорює поточні завдання та питання функціонування та розвитку кластеру, координує свої дії з галузевими асоціаціями, профільними державними та приватними організаціями.

В межах кластеру можуть створюватися комітети, експертні та робочі групи з профільних питань діяльності кластеру.